

Klinické terminologie a klasifikace 2022/02

Obsah

Editorial.....	1
Dílna CZ-DRG 4.0 revize 1 v praxi	1
Aktualizace portálu MKN-10 na verzi pro rok 2022....	1
MKN-11 release 2022 zveřejněna.....	1
Příprava české verze MKN-11.....	2
Agendy NCMNK a osoby, které se jim věnují – Dana Krejčová	2
Pozvánka na NZIS Open.....	3
Videozáznamy přednášek z KlasifiKonu 2021.....	3
The Human phenotype ontology (HPO)	3
Nový číselník pro vykazování příčin úmrtí v LPZ.....	3

Editorial

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

v odstupu dvou měsíců jsme pro Vás připravili další várku informací v pravidelném newsletteru. Snažíme se v něm dlouhodobě o několik doplňujících se informačních aktivit: kodérům zdravotních služeb přinášet aktuální praktické informace související s CZ-DRG, zájemcům z institucí rozšiřovat obzory v oblastech klasifikačních a terminologických systémů a širší odbornou veřejnost informovat o aktivitách našeho projektu NCMNK. Pokud Vám nějaké informace chybí, uvítáme Vaši zpětnou vazbu na ncmnk-news@uzis.cz.

Za Oddělení klinických klasifikací DRG/Národní centrum pro medicínské nomenklatury a klasifikace (NCMNK)

Miroslav Zvolský

Dílna CZ-DRG 4.0 revize 1 v praxi

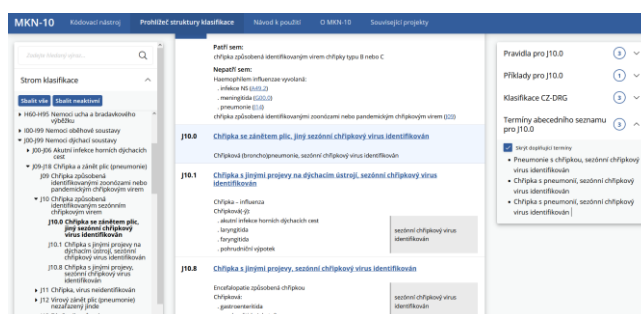
Termínem „Dílny“ označujeme telekonferenční setkání konané zhruba jednou za dva měsíce, při kterých jsou diskutována témata spojená s provozem aktuálního klasifikačního systému CZ-DRG. Nedílnou součástí konaných dílen je i zodpovídání dotazů jednotlivých účastníků, které jsou do diskuse zasílány před jejich konáním. Letošní první dílna proběhla na konci ledna (27. 1. 2022) a zúčastnilo se jí 133 zájemců z celé České

republiky. Prezentace řešených témat s dotazy a reakcí na ně je dostupná na <https://www.uzis.cz/cz-drg>.

Příští dílna k tématům kódování zdravotních služeb pro CZ-DRG 4.0 revize 1 proběhne ve čtvrtek 24. 3. 2022 v prostředí MS Teams. Využijte, prosím, [registrační formulář](#). Registrovaným účastníkům přijde na mail pozvánka s odkazem pro připojení. Své dotazy zasílejte na e-mailovou adresu irena.rubesova@uzis.cz do 17. 3. 2022.

Aktualizace portálu MKN-10 na verzi pro rok 2022

Na portálu MKN-10 je k dispozici prezentovaná verze Tabele části platná pro rok 2022. Tato klasifikace byla aktualizována sdělením Českého statistického úřadu a zahrnuje nově přidáné kódy, změny v názvech a popisech kódů, nové doplňující texty.

Podrobnosti o proběhlé aktualizaci MKN-10 naleznete na <https://www.uzis.cz/mkn-10#aktualizace>.

Aktuální podobu číselníku MKN-10, který je používán pro sběr dat v rámci Národního zdravotnického informačního systému (NZIS), lze získat na adrese <https://ciselniky.dasta.mzcr.cz/>.

MKN-11 release 2022 zveřejněna

Světová zdravotnická organizace (WHO) publikovala novou verzi 11. revize Mezinárodní klasifikace nemocí (anglická zkratka ICD-11, česká zkratka MKN-11) pod heslem „Better health with better information“. Přes- tože podle WHO je MKN-11 od 1. ledna tohoto roku

oficiálně v provozu, **pro české uživatele se zatím při vykazování diagnóz a zdravotního stavu nic nemění** (podrobněji v následujícím článku).

Mezinárodní klasifikace nemocí poskytuje společný jazyk, který umožňuje (nejen) zdravotníkům sdílet standardizované informace po celém světě. Jedenáctá revize obsahuje zhruba 17 000 unikátních kódů, více než 120 000 termínů s přiřazeným kódem. Pro její použití jsou zatím k dispozici v anglickém jazyce některé nástroje [v digitální formě](#). Na jejich převodu do českého jazyka se pracuje.

Vybrané novinky ve vydání MKN-11 pro rok 2022:

- kódování terminologie pomocí kódovacího nástroje a rozhraní API,
- kódování vzácných onemocnění,
- široká podpora kódování perinatálních a mateřských onemocnění,
- kódování stupňů a stádií u nádorových onemocnění,
- klinické popisy a diagnostická kritéria pro duševní zdraví.

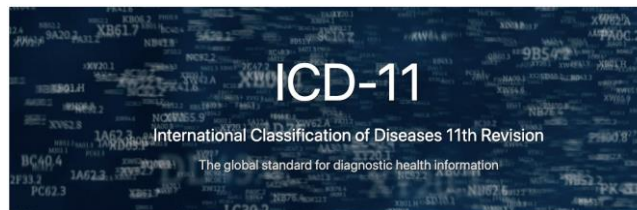
Příprava české verze MKN-11

Příprava české verze 11. revize Mezinárodní klasifikace nemocí jede na plné obrátky. V současné době je přeloženo do českého jazyka již 81 % originálního obsahu a publikace české verze je plánována na konec letošního roku.

Česká verze není jen překladem původního obsahu anglické ICD-11 do češtiny, ale zahrnuje také proces validace terminologie klinickými experty. Cílem je, aby české termíny byly klinicky správně a zahrnovaly používaná česká synonyma. S kvalitou překladu a kompletností terminologie byl v MKN-10 chronický problém, který snižoval ve výsledku kvalitu kódovaných zdravotních informací.

Validace experty úspěšně pokračuje a do současnosti je navázána spolupráce s více než 70 experty napříč odbornými specializacemi. Validace obsahu MKN-11 a následná finální jazyková kontrola zajistí kvalitní

český překlad mezinárodního standardu, který napomůže elektronizaci českého zdravotnictví.

Nejnovější podoba online verze MKN-11 je nyní dostupná v 5 jazycích (angličtina, arabština, čínština, španělština a francouzština) a oproti verzi 2019 obsahuje přes 900 zapracovaných změnových návrhů od prvních uživatelů, klinických expertů, vědců a překladatelů. I český tým přispěl desítkami korekcí a oprav, které navrhli kliničtí experti zapojení do validace. Ani tvůrci MKN nejsou neomylní a česká expertíza se při úpravách 11. revize velmi hodí.

MKN-11 je v současnosti používána (či v procesu zavádění) v 35 zemích světa a používá se pro příčiny úmrtí, v primární péči, pro registraci nádorových onemocnění, pro sledování bezpečnosti pacientů, pro úhrady a klinickou dokumentaci, pro digitální dokumentaci stavu očkování a výsledků testů COVID-19 a další účely.

Podrobnosti o 11. revizi Mezinárodní klasifikaci nemocí naleznete na <https://www.uzis.cz/mkn-11>.

Agendy NCMNK a osoby, které se jim věnují – Dana Krejčová

V rubrice nově zavedené v minulém čísle Newsletteru Vám představujeme další kolegyni, na kterou se můžete obrátit především v otázkách připravované české verze překladu MKN-11.

Ing. Dana Krejčová získala v roce 2016 titul Ing. v oboru Biomedicínské inženýrství na Technické univerzitě v Liberci. Od roku 2017 je zaměstnancem Ústavu zdravotnických informací a statistiky. Dříve pracovala na Oddělení klinických klasifikací, kde se podílela na tvorbě metodických podkladů pro kódování diagnóz, aktualizací a distribuci MKN-10 a dalších klasifikačních nástrojů, a v současné době pracuje na oddělení Národního centra pro medicínskou nomenklaturu a primárně se věnuje tvorbě české verze MKN-11 a její implementaci v České republice. Organizuje práci týmu zajišťujícího

primární překlad a komunikaci s desítkami odborných expertů, kteří ověřují správnost české terminologie.

Pozvánka na NZIS Open

Ve středu 6. dubna 2022 proběhne v Praze v pořadí již čtvrtý ročník konference NZIS Open. Předpokládaná forma konference je prezenční v kombinaci s on-line vysíláním.

Akce je vhodná pro širokou veřejnost, která se zajímá o diskusi nad plány a výstupy, které jsou spojeny s otevřenými zdravotnickými daty. Pro účast je nutná registrace na webových stránkách konference https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc_ilm9jlmCLDewtMS5dYqNJ0_Ohfi9fcTjwjumhZISxb4EIQ/vie_wform. Podrobný program bude zveřejněn na <https://nzis-open.uzis.cz/>. Na stejném odkazu jsou k dispozici záznamy z předchozích pořádaných konferencí.

Nový číselník pro vykazování příčin úmrtí v LPZ

Učtová skupina	Učtová skupina	Učtová skupina	Učtová skupina	Učtová skupina	Učtová skupina	Učtová skupina	Učtová skupina	Učtová skupina	Učtová skupina
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	00

Od 1. 1. 2022 platí pro vykazování příčin smrti [nový aktualizovaný číselník](#) (xlsx, 820 kB). Nově byl zařazen kód U12 pro *nežádoucí účinky po aplikaci očkovací látky proti COVID-19*.

Videozáznamy přednášek z KlasifiKonu 2021

Ačkoliv je KlasifiKon 2021 již za námi, jeho kompletní videozáznam si můžete připomenout na [YouTube](#)

[kanálu ÚZIS ČR](#). Stránky s prezentacemi ve formátu .pdf naleznete na webových stránkách ÚZIS ČR <https://www.uzis.cz/index.php?pg=konference&aid=8533>.

The Human phenotype ontology (HPO)

U člověka je popsáno mnoho tisíc dědičných chorob, z nichž každá má specifickou kombinaci fenotypových znaků. Výpočetní analýza fenotypových dat je však ztížena nedostatkem vhodných výpočetních datových struktur. Proto byla vytvořena The human phenotype ontology (HPO – „ontologie lidských fenotypů“) s více než 8 000 termíny reprezentujícími jednotlivé fenotypové anomálie s cílem poskytnout komplexní logický standard pro popis a výpočetní analýzu fenotypových abnormalit vyskytujících se u lidských onemocnění.

HPO (<https://hpo.jax.org>) byla spuštěna v roce 2008 a je nyní celosvětovým standardem pro výměnu informací o fenotypu. Neustále se rozrůstá díky příspěvkům klinických odborníků a výzkumných pracovníků z různých oborů.

Pomocí termínů HPO byly také anotovány všechny klinické záznamy v online databázi Mendelian Inheritance in Man, čímž se ukázalo, že HPO je schopno zachytit fenotypové podobnosti mezi nemocemi užitečným a velmi významným způsobem. Prostřednictvím HPO jsou popisována také vzácná onemocnění v databázi [Orphanet](#).

V rámci projektu NCMNK nyní provádí ÚZIS ČR ve spolupráci s 2. lékařskou fakultou Univerzity Karlovy překlad termínů HPO do českého jazyka a tvorbu české jazykové verze.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NC NÁRODNÍ CENTRUM
MNK PRO MEDICÍNSKÉ NOMENKLATURY
A KLASIFIKACE

UNIVERZITA
KARLOVA

Tento Newsletter naleznete (spolu se všemi dalšími vydáními) také na webových stránkách ÚZIS ČR. Jeho zasílání můžete kdykoliv zrušit e-mailem na ncmnk-news@uzis.cz. S případnými náměty a dotazy se na nás neváhejte obrátit.

Newsletter Klinické terminologie a klasifikace 2022/02, číslo 11, vydáno 28. 02. 2022
Vydává ÚZIS ČR, Oddělení klinických klasifikací, Editoři: Miroslav Zvolský, Jolana Čady, Kateřina Hanušová
Dokument byl vytvořen v rámci projektu [NCMNK - Národní centrum pro medicínské nomenklatury a klasifikace](#), registrační číslo CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0016089.